

Raadsvoorstel

Waalre, 29 november 2022

Vergaderdatum	: 24 januari 2023
Voorstelnummer	: 2023-05
Zaaknummer	: 146477
Portefeuillehouder :	: Wethouder Van de Goor en wethouder Vortman
Naam opsteller	: Marina Karnata
Naam voorstel	: Voorstel tot het vaststellen van de verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre
Grondslag raadsbesluit	: De Omgevingswet verplicht de raad tot het instellen van een nieuwe gemeentelijke adviescommissie (artikel 17.9 Omgevingswet).

Voorgesteld besluit:

1. De 'Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre' vast te stellen.
2. De bevoegdheid om leden van de adviescommissie en hun plaatsvervangers te benoemen, te schorsen en op eigen verzoek te ontslaan, te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders.
3. De bij de 'Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre' genoemde werkwijze, bij het niet in werking treden van de Omgevingswet op 1 juli 2023, toe te passen op de huidige welstands- en monumentencommissie.

Onderwerp

Verordening op de gemeentelijke Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre

Voorstel

1. De 'Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre' vast te stellen.
2. De bevoegdheid om leden van de adviescommissie en hun plaatsvervangers te benoemen, te schorsen en op eigen verzoek te ontslaan, te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders.
3. De bij de 'Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre' genoemde werkwijze, bij het niet in werking treden van de Omgevingswet op 1 juli 2023, toe te passen op de huidige welstands- en monumentencommissie.

Inleiding

De huidige 'welstand- en erfgoedcommissie' vervalt bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De Omgevingswet verplicht de gemeente een nieuwe adviescommissie in te stellen.

Dit raadsvoorstel voorziet in zo'n nieuwe 'Adviescommissie omgevingskwaliteit'.

Daarnaast is de wens om deze werkwijze ook al toe te passen in het geval de Omgevingswet wordt uitgesteld. De huidige welstandscommissie werkt al op deze wijze via de Odzob. Door de nieuwe werkwijze zal de monumentencommissie (de huidige gemeentelijke monumentencommissie) daaraan worden toegevoegd.

Als basis voor de nieuwe verordening is gebruik gemaakt van een model van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en een model dat is opgesteld door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (Odzob). De belangrijkste afwijking van deze modellen is dat in de gemeente Waalre de advisering voor welstand al is opgedragen aan medewerkers van de Odzob.

De vraag of welstandstoezicht geldt en of in hoeverre beeldkwaliteit en erfgoed worden beschermd, wordt onder de Omgevingswet beantwoord via het nog op te stellen omgevingsplan en de (nieuwe) gemeentelijke Erfgoedverordening. Een omgevingsplan moet worden opgesteld voor 1 januari 2030.

Beoogd resultaat

De vervanging van de huidige 'welstandcommissie' en 'gemeentelijke monumentencommissie' door een gezamenlijke 'Adviescommissie omgevingskwaliteit' op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. We gaan ervan uit dat de Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre op 1 juli 2023 in werking kan treden.

Door het bundelen van de huidige gemeentelijke monumentencommissie met de huidige welstandcommissie (die al door de Odzob wordt uitgevoerd) sluit de nieuwe regeling aan bij de beoogde werkwijze volgens de Omgevingswet. De nieuwe verordening moet natuurlijk wel verwijzen naar de nieuwe wetsartikelen van de Omgevingswet.

Indien de Omgevingswet niet per 1 juli 2023 in werking treedt, wordt voorgesteld om in het kader van efficiency en het werken in de geest van de Omgevingswet, deze werkwijze hoe dan ook per 1 juli 2023 toe te passen.

Argumenten

1.1 De Omgevingswet verplicht ertoe, een nieuwe gemeentelijke adviescommissie in te stellen.

Omdat de Invoeringswet Omgevingswet niet voorziet in overgangsrecht, moet een nieuwe verordening de nieuwe adviescommissie regelen.

Artikel 17.9 Omgevingswet (gemeentelijke adviescommissie)

1. De gemeenteraad stelt een commissie in die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit, met betrekking tot een monument. Binnen deze commissie zijn enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg, die in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een rijksmonumentenactiviteit.
2. Naast de gevallen waarin de commissie op grond van artikel 16.15, eerste lid, als adviseur wordt aangewezen, kan het college van burgemeester en wethouders de commissie advies vragen over het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
3. De commissie baseert haar advies, voor zover van toepassing, op de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de beleidsregels, bedoeld in artikel 4.19. Bij een advies over een rijksmonumentenactiviteit neemt de commissie de uitgangspunten, bedoeld in artikel 5.22, in acht.
4. De adviezen van de commissie zijn deugdelijk gemotiveerd en worden schriftelijk openbaar gemaakt.
5. De door de commissie gehouden vergaderingen zijn openbaar. Een vergadering of een gedeelte daarvan is niet openbaar in gevallen als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, van de Wet open overheid en in gevallen waarin het belang van openbaarheid niet opweegt tegen de in artikel 5.1, tweede lid, van die wet genoemde belangen.
6. De commissie zendt de gemeenteraad elk jaar een verslag over de door haar verrichte werkzaamheden.

1.2 Met het instellen van de adviescommissie wordt voldaan aan één van de verplichtingen volgens de 'Lijst van minimale acties' van de VNG voor de implementatie van de Omgevingswet.

1.3 We kunnen door het uitbreiden van de huidige praktijk voor welstand met het onderdeel 'monumenten' aansluiten bij een werkwijze die Omgevingswet-proof is.

De Odzob is momenteel al verantwoordelijk voor de voorgestelde werkwijze voor de gemeentelijke welstandcommissie. De huidige praktijk qua welstand bevat goed en sluit in feite ook al goed aan bij de beoogde opzet volgens de Omgevingswet. Door deze samenvoeging wordt voorzien in een werkwijze die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Door een commissie in te stellen met een bredere adviestaak kan er ook aan de voorkant van plannen goed worden geadviseerd. Dit is ook in lijn met de visie van de Omgevingswet.

2.1. Mandatering van de bevoegdheid om leden van de adviescommissie te kunnen benoemen, schorsen en op eigen verzoek ontslaan is gewenst om de meer efficiënt te werken.

De Omgevingswet regelt dat de gemeenteraad de leden van de gemeentelijke adviescommissie moet benoemen. Om voldoende flexibiliteit in het proces voor de benoeming van leden te houden, is het wenselijk dit ook bij het college neer te leggen. De VNG adviseert de VNG gemeenteraden (die benoeming aan het college willen overlaten) om de bevoegdheid om leden van de adviescommissie te benoemen te mandateren aan het college. De Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zijn eveneens voorstander van een dergelijke mandatering, vooral vanwege praktische redenen. Voor verhuizingen of tijdelijke vervanging van leden van de Adviescommissie hoeft dan niet de gemeenteraad te worden ingeschakeld. Het ontslaan van leden van de Adviescommissie tijdens de benoemingstermijn, voor zover niet op eigen verzoek van de leden, blijft een bevoegdheid van de raad. Deze verdeling doet recht aan de onafhankelijkheid van advisering over omgevingskwaliteit.

3.1. De welstandscommissie is momenteel al bij de Odzob belegd en hiermee wordt uitvoering gegeven aan een werkwijze die al Omgevingswetproof is.

Door de samenvoeging van de welstandscommissie en de monumentencommissie wordt al voorzien in een werkwijze die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Door een commissie in te stellen met een bredere adviestaak kan er ook aan de voorkant van plannen goed worden geadviseerd. Dit is in lijn met de visie van de Omgevingswet. Mocht de Omgevingswet weer worden uitgesteld, is het goed om alvast vooruitlopend daarop de nieuwe werkwijze eigen te maken. Vanuit efficiency en in het kader van het werken in de geest van de Omgevingswet, wordt voorgesteld om deze werkwijze hoe dan ook per 1 juli 2023 toe te passen.

De Odzob kan voorzien in een volledige Adviescommissie omgevingskwaliteit, met expertise op het gebied van monumenten. Wel wordt voorgesteld om één van de huidige leden in de nieuwe adviescommissie te benoemen, zodat de overgang van kennis van de gemeente Waalre kan worden gewaarborgd. Daarmee wordt een geleidelijke overgang gecreëerd en wordt continuïteit gewaarborgd.

Daarnaast wordt voorgesteld om een vaste adviseur aan te stellen voor zover plannen worden besproken die plaatsvinden in het beschermd dorpsgezicht Loon. Hiermee wordt ook de continuïteit van de begeleidingscommissie Loon gewaarborgd.

Kanttekeningen

4.1 Door het vervallen van de huidige gemeentelijke commissie gaat jarenlange lokale kennis verloren.

Een aantal van de huidige leden zijn al langer aanwezig dan de daarvoor gestelde termijnen. In principe zou herbenoeming dan ook niet (voor alle leden) mogelijk zijn. In de praktijk wordt vaak geadviseerd om tweemaal een termijn van vier jaar te hanteren, om daarmee de onafhankelijkheid van de commissie te waarborgen. Om toch de continuïteit te kunnen waarborgen, wordt voorgesteld om één van de huidige leden in de nieuwe adviescommissie te benoemen. Ondanks de geldende termijnen kan hiermee een nieuwe start worden gecreëerd waarmee ook een geleidelijke overgang van kennis van de gemeente Waalre worden gewaarborgd. Daarnaast wordt voorgesteld om een vaste

adviseur aan te stellen voor zover plannen worden besproken die plaatsvinden in het beschermd dorpsgezicht Loon. Hiermee wordt ook de continuïteit van de begeleidingscommissie Loon gewaarborgd.

5.2. De huidige monumentencommissie verzorgt ook andere werkzaamheden op eigen initiatief, zoals het organiseren en begeleiden van de Open Monumentendag.

Het is belangrijk dat dergelijke belangrijke werkzaamheden ook in de toekomst worden uitgevoerd. Samen met de huidige leden wordt een plan opgesteld op welke wijze dit in de toekomst kan worden gewaarborgd. De gemeente Waalre kan faciliteren in de benodigdheden.

Kosten en dekking

- Financieel is de verwachting dat de kosten, door het toevoegen van het onderdeel 'monumenten' bij de Odzob, zullen toenemen. De huidige kosten van de gemeentelijke monumentencommissie (los van ambtelijke uren) bedragen ca. € 2500,00 per jaar. Een inschatting van de nieuwe kosten voor het monumentenonderdeel van de commissie is ca. € 3500,00 per jaar. Dit betekent een toename van € 1000,00. In de begroting is € 90.000,00 opgenomen voor de Odzob, daar maken deze kosten onderdeel van uit. Met deze toename van kosten is dus al rekening gehouden in de begroting. De afspraken voor de uitvoering door de Odzob worden jaarlijks gemaakt via de zogenoemde 'Producten- en dienstencatalogus'. Dat blijft zo.
- Daarnaast is er nog advisering ad hoc, los van welstandstoezicht, monumentenadviesgeving of projectadviesgeving. De inschakeling van adviseurs *naast* de adviescommissie geschiedt bij projecten op basis van het betrokken projectbudget.

Duurzaamheid

N.v.t.

Burgerparticipatie

Het toepassen van burgerparticipatie is niet van belang ter uitvoering van hogere regelgeving. Bij deze verordening gaat het om de uitvoering van hogere regelgeving, te weten de Omgevingswet.

Inclusieve samenleving

N.v.t.

Communicatie

Na vaststelling van de raadsbesluiten worden deze op de gebruikelijke wijze op de het gemeenteblad gepubliceerd. Via de gemeentelijke informatiekanalen zal worden gecommuniceerd over de nieuwe werkwijze en invulling van de gemeentelijke adviescommissie.

Kernboodschap

We gaan de huidige 'welstandcommissie' en 'gemeentelijke monumentencommissie' vervangen door een 'Adviescommissie omgevingskwaliteit'.

Door het instellen van deze nieuwe 'Adviescommissie omgevingskwaliteit' wordt voldaan aan de wettelijke eisen van de Omgevingswet op het moment dat deze wet in werking treedt. Daarnaast gaan we deze werkwijze ook per 1 juli 2023 toepassen mocht de Omgevingswet op dat moment niet in werking treden.

Vervolprocedure en planning

De 'Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre' en 'Mandaatbesluit benoeming, schorsing en ontslag leden Adviescommissie omgevingskwaliteit' kunnen na vaststelling wordt gepubliceerd op het Gemeenteblad.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

1. Concept - Verordening op de Adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Waalre
2. Mandaatbesluit benoeming, schorsing en ontslag leden Adviescommissie omgevingskwaliteit

Bijlagen ter informatie

3. Handreiking voor het instellen van de gemeentelijke adviescommissie en andere adviseurs voor omgevingskwaliteit, VNG en federatie ruimtelijke kwaliteit, 'Adviesstelsel omgevingskwaliteit', Deel 1, februari 2020;
4. VNG Ledenbrief 20/067-D2020-09-003857, 'VNG Model Verordening op de gemeentelijke adviescommissie', nieuw model 24 september 2020.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Burgemeester,

M.F. Oosterveer